

Boendeplan för socialnämnden år 2021 – 2030

1. Sammanfattning av framtida boendebehov

Det finns behov av fler boenden och bostäder för olika grupper som socialnämnden har ett ansvar för.

Inom äldreomsorgen planeras för att bygga ett nytt vård- och omsorgsboende år 2023. Behovet av vård- och omsorgsplatser kommer att påverkas av överenskommelsen om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län. Det har länge saknats ett korttidsboende för äldre i kommunen. Beslut finns att det ska byggas i anslutning till den nya vård- och omsorgsboendet. Byggstarten är uppskjuten bland annat på grund av överklaganden. Det planeras för ytterligare ett vård- och omsorgsboende för att tillgodose behovet av fler platser från år 2025 och framåt.

För personer med funktionsnedsättning kommer behovet av servicebostäder vara fortsatt större än behovet av gruppboende. Lyckovägens gruppboende, som idag har lokaler som inte uppfyller myndighetskraven, planeras få nya lokaler genom att en före detta förskola byggs om till nytt gruppboende. Ombyggnad av förskolan är försenad till år 2021 pga. överklagandeprocess.

Behovet av bostäder med korttidskontrakt för personer med psykisk funktionsnedsättning eller missbruksproblematik är stort.

Mottagandet av nyanlända innebär att behovet av genomgångslägenheter för denna grupp behöver följas noggrant. En prognos för bostadsbehovet 2020 resulterar i att behovet bedöms täckas av befintligt bostadsbestånd avseende lägenheter om 1 rok och det bedöms även föreligga en överkapacitet avseende små lägenheter. Det finns dock behov av större lägenheter såsom treor och fyror. Detta för att kunna ta emot större nyanlända flyktingfamiljer. Det kan finnas behov av att se över boendeformerna för ensamkommande barn

2. Syfte

Syftet med boendeplanen är att ha en långsiktig och hållbar planering för behovet av olika typer av bostäder inom nämndens verksamhetsområde. Boendeplanen är ett levande dokument som årligen revideras för att anpassa planeringen till rådande förutsättningar.

Lokalförsörjningsprocessen är kommungemensam. Kommunens lokalstrateg utarbetar i samråd med samtliga förvaltningar och nyttjande verksamheter en strategisk lokalförsörjningsplan som omfattar kommunens samtliga verksamheter. Denna bygger på behov som beskrivits i bland annat socialnämndens boendeplan.

3. Beskrivning/definition av respektive boendetyp

Äldreomsorg

Den grundläggande inriktningen inom äldreomsorgen är att alla ska kunna bo kvar i ordinärt boende så länge som möjligt. Den dag då behovet av omsorg och vård blir allt för omfattande och den enskilde själv eller dennes företrädare ansöker om boende hos kommunen, ska möjlighet ges att flytta till den boendeform som är lämpligast utifrån det individuella behovet.

Vård- och omsorgsboende

Enligt 5 kap. 5 § SoL (Socialtjänstlagen) ska kommunen inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd. Den enskildes behov av vård- och omsorgsboende utreds av socialkontorets biståndshandläggare i enlighet med lagbestämmelserna. De boendeformer som erbjuds är vård- och omsorgsboenden med heldygnsoomsorg för personer med omfattande fysiska omvårdnadsbehov samt för personer med demenssjukdom. De vård- och omsorgsboenden som ingår i kommunens kundvalssystem upphandlas enligt LOV (Lagen om valfrihetssystem) från och med 2016.

Korttidsplatser

Korttidsvistelse innebär en tillfällig vistelse på ett boende där det finns tillgång till omsorg och service dygnet runt. Målet är att behovet av korttidsvistelse minskar i samma takt som kundens insatser från både kommun och landsting/region Stockholm samordnas enligt LUS (lagen om samverkan vid utskrivning). Syfte med korttidsvistelse kan vara:

- Avlastning till anhöriga som vårdar den enskilde
- När tid behövs för att utreda om den enskilde kan återgå till det egna hemmet efter en sjukhusvistelse eller behöver vård- och omsorgsboende
- I avvaktan på första lediga plats i vård- och omsorgsboende, om behovet av omsorg är så omfattande att det inte kan tillgodoses med stöd av hemtjänstinsatser under väntetider.

Seniorbostad

Seniorbostad är ingen biståndsbedömd insats men ändå en viktig resurs för många äldre i kommunen. Personer som fyllt 70 år och är folkbokförda i Danderyds kommun kan ställa sig i kö till seniorbostad. Tilldelningen av seniorbostad kan ske tidigast då den sökande fyllt 75 år. En lämplig bostad möjliggör för äldre att bo kvar i hemmet med stöd av hemtjänst och eventuellt hemsjukvård så länge man önskar. Enligt regelverket har nämnden rätt att undanta ett begränsat antal seniorbostäder för användande vid särskilda behov.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Målsättningen är att kunna bo och leva som andra så långt det är möjligt och omsorgen om personer med funktionsnedsättning styrs av LSS, Socialtjänstlagen och flera andra lagrum. LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) är en så kallad rättighetslag som ger personer med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar möjlighet till stöd och service. Alla personer med en funktionsnedsättning omfattas inte av LSS.

Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad

Bostad med särskild service kan bli aktuellt då personer med funktionsnedsättning trots stöd inte klarar ett vanligt boende. Boendet kan utformas på olika sätt, men de vanligaste formerna är gruppboende, serviceboende och annan särskilt anpassad bostad där enskilda bor i egna lägenheter. Boende till personer med funktionsnedsättning kan beviljas enligt 9 § punkt 9 LSS bostad med särskild service för vuxna. Socialnämnden kan också bevilja ansökningar om boende för barn och unga enligt 9 § punkt 8 LSS.

Gruppboende

Gruppboende är för enskilda som har ett omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov med behov av personal mer eller mindre kontinuerligt dygnet runt.

Serviceboende

En serviceboende utgörs av fullvärdiga lägenheter som är geografiskt samlade. Personligt stöd ges i den omfattning som den enskilde behöver av en fast personalgrupp. De som bor i en serviceboende ska ha tillgång till gemensamhetslokal eller träffpunkt.

Annan särskilt anpassad bostad enligt LSS

En särskilt anpassad bostad är ofta en fullvärdig lägenhet i det normala bostadsbeståndet som är anpassad efter den enskildes behov. Det gäller enbart en viss grundanpassning för fysiska funktionsnedsättningar och behovet av stöd i bostaden ska inte vara alltför omfattande (RÅ 2010 ref. 91).

Bostad med särskild service för barn eller ungdom

Insatsen ska ses som ett komplement till föräldrahemmet och kan ges antingen i ett familjehem eller i en bostad med särskild service. Omvårdnad ingår i insatsen och behoven är ofta omfattande och medicinskt komplicerade.

Socialpsykiatri

Bostad med särskild service kan bli aktuellt för den som inte klarar att bo själv och behöver stöd av personal under större delen av dygnet. I ett gruppboende bor man i egen lägenhet och det finns också gemensamma lokaler som ger möjlighet till samvaro. Kommunen kan också erbjuda en boendekedja, dvs. att en boende kan gå vidare till en egen lägenhet med bibehållet stöd från gruppboendet.

Bostäder med korttidskontrakt

Danderyds kommun har ett fåtal bostäder som i särskilda fall kan hyras ut i form av korttidskontrakt till personer som inte kan bli godkända som hyresgäster på den ordinarie bostadsmarknaden. Korttidskontrakt kan endast beviljas till personer som är särskilt utsatta på den öppna bostadsmarknaden och som behöver stöd från olika myndigheter för att få, klara av och/eller behålla ett eget boende. Enbart bostadslöshet är inte en grund för att beviljas ett korttidskontrakt. Korttidskontrakten kan inte överlåtas till ett förstahandskontrakt för den enskilde.

Korttidskontrakten är uppdelade i två kategorier: Genomgångs- och träningslägenheter. Träningslägenheter är avsedda för personer som är folkbokförda i Danderyds kommun. Genomgångslägenheterna är avsedda för de nyanlända som kommunen tar emot via Migrationsverket.

Träningslägenhet

Träningslägenhet är en resurs för vuxna personer som är i behov av särskilt stöd från socialtjänsten för att klara ett eget boende. Boende i träningslägenhet kan endast beviljas personer som inte på egen hand blir godkända som förstahandshyresgäster. Enbart bostadslöshet är inte ett skäl för att bevilja insatsen träningslägenhet. Lägenheten kontrakteras av socialkontoret och hyrs ut i andra hand till den enskilde.

Genomgångslägenheter/bosättning för nyanlända

Mottagandet av nyanlända regleras i ett kommunfördelningstal som fastställs årligen och omfattar rikets alla kommuner. Kommunerna ska enligt lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, kunna erbjuda bostäder till nyanlända personer i den egna kommunen. Målgruppen är begränsad till personer med beviljat uppehållstillstånd, som väntar på vidarebosättning från anläggningsboende.

En genomgångsbostad innebär att de nyanlända får en bostad under en begränsad tid, 1–2 år, samtidigt som de får stöd med att etablera sig på den svenska bostadsmarknaden. Kontraktet kan härefter förlängas under ytterligare maximalt 2 år efter behovsbedömning.

Ensamkommande barn

Hem för vård eller boende (HVB)

Placeringsformen HVB har som målgrupp i första hand ungdomar i åldern 14 - 18 år som av olika skäl behöver placeras i ett boende med personal dygnet runt.

Stödboende

Placeringsformen stödboende har som målgrupp ungdomar i åldern 18 - 20 år som av olika skäl behöver placeras men bedöms klara ett självständigt boende i kombination med socialt och/eller praktiskt stöd. Vid särskilda skäl ska även 16 - 17 åringar kunna bli aktuella för en sådan placering.

4. Nuläge boenden

Äldreomsorg

Vård- och omsorgsboenden för äldre

Verksamhet	Fastighetsägare	Antal platser	Demensvård	Somatisk vård
Annebergsgården	Danderyds kommun	40	0	40
Klingsta	Danderyds kommun	39	39	0
Stocksundsgården	Danderyds kommun	30	0	30
Storkalmar	Danderyds kommun	16	16	0
Tallgården	Danderyds kommun	71	21	50
Lärkträdet	Danderyds kommun	16	16	0
Villa Odinslund	Stena fastigheter	46	30	16

Svalnäs	Blomsterfonden	38	6	32
(Varav 6 möjliga platser i parboende)		296	128	168
Platser utanför kommunen 2019-12-02		44	38	6

Totalt antal platser		340	166	174
-----------------------------	--	------------	------------	------------

Korttidsplatser

Platser utanför kommunen 2019-12-02	Antal platser	Demensvård	Somatisk vård
Abonnerade platser	12	4	8
Övriga enstaka platser/snitt per månad	8		

Totalt antal platser	20	3	10
-----------------------------	-----------	----------	-----------

Funktionsnedsättning

Verksamhet	Fastighetsägare	Antal platser
Slåttervägen	Danderyds kommun	5
Västerängsvägen	Danderyds kommun	4
Lyckovägen	Danderyds kommun	5
Eddavägen	Danderyds kommun	5
Anneberg	Danderyds kommun	6
Santararavägen	Danderyds kommun	5

Totalt antal platser	30
-----------------------------	-----------

Serviceboende

Verksamhet	Fastighetsägare	Antal platser
Torget	Stena fastigheter	11
Nora Torg (för närvarande evakuerade till Danarövägen)	Danderyds kommun	6

Totalt antal platser	17
----------------------	----

Platser utanför kommunen 2019-12-17	27
-------------------------------------	----

Totalt antal platser	61
-----------------------------	-----------

Socialpsykiatri

Verksamhet	Fastighetsägare	Antal platser
Vasavägen	Danderyds kommun	6
Herrgårdsvägen	Danderyds kommun	6
Platser utanför kommunen 2019-12-19		7
Satellitlägenheter		3
Totalt antal platser		22

Befolkningsutveckling

Kommunen har antagit en befolkningsprognos för åren 2019 - 2030 som en del i budgetplaneringsförutsättningarna för åren 2019 - 2021. Prognosen utgår från befolkningen i kommunen per 31 december 2018. Befolkningsutvecklingen är ett viktigt underlag vid bedömningen av framtida behov av plats i boenden, främst gäller det åldersgruppen 85 år och äldre.

Antal invånare * 2019 års befolkningsprognos ej tillgänglig vid tiden för denna sammanställning uppgifterna bygger på tidigare 2018 års prognos

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0–12 år	9 397	9 534	9 726	9 938	9 940	9 901	9 847	9 812	9 765	-*	-*
13–19 år	3 929	4 036	4 102	4 159	4 118	4 061	3 982	3 936	3 892	-*	-*
20–64 år	17 949	18 589	19 333	20 080	20 223	20 234	20 226	20 183	20 149	-*	-*
65–79 år	4 492	4 499	4 509	4 499	4 457	4 380	4 364	4 417	4 457	-*	-*
80–84 år	996	1 033	1 108	1 194	1 303	1 380	1 424	1 398	1 381	-*	-*
85–89 år	636	674	697	728	738	776	807	861	923	-*	-*
90 - w	528	532	540	540	549	557	580	595	609	-*	-*
Totalt	33 998	34 862	35 913	36 980	37 210	37 229	37 247	37 265	37 283	-*	-*

Befolkningsförändring * 2019 års befolkningsprognos ej tillgänglig vid tiden för denna sammanställning uppgifterna bygger på tidigare 2018 års prognos

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Totalt
0–12 år	156	137	192	212	2	-39	-55	-35	-47	-*	-*	506
13–19 år	150	107	65	57	-41	-57	-79	-46	-44	-*	-*	394
20–64 år	573	641	743	747	143	11	-8	-43	-34	-*	-*	3 040
65–79 år	4	7	10	-10	-41	-77	-16	54	40	-*	-*	-11
80–84 år	51	38	75	86	109	77	43	-26	-17	-*	-*	478
85–89 år	-7	38	23	31	9	38	30	55	61	-*	-*	289
90 - w	21	4	7	0	9	8	23	14	14	-*	-*	94
Totalt	799	864	1050	1067	231	19	18	18	18	-*	-*	4395

5. Strategier

För att möta behov av särskilda boendeformer i Danderyds kommun och uppfylla de kvalitetskrav som lagstiftaren och kommunen ställer på verksamheterna har socialkontoret tagit fram vissa strategiska utvecklingsområden. Tillvägagångssättet för att uppnå intentionerna i den boendeplan som socialnämnden ansvarar för anges nedan. Förutom uppdatering av befolkningsstatistik och prognoser för behovet av antal platser är nedanstående viktigt.

Äldreomsorg

Det finns behov av att:

- Omvandla somatiska platser till demensplatser. Vi ser en försiktig ökning av kö till demensplatser inom vård- och omsorgsboende, samtidigt minskar behovet av somatiska platser. En strategi för att omvandla somatiska platser till demens ska påbörjas under hösten 2019.
- Följa konsekvenserna av länsöverenskommelsen. Behovet av vård- och omsorgsplatser kommer att påverkas av överenskommelsen om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län. Efter sommaren 2019 har står sex personer från annan kommun på kö till vård- och omsorgsboende i Danderyds kommun. Innan överenskommelsen fanns två inflyttade från annan kommun.
- Bygga två nya vård- och omsorgsboenden i kommunen för att tillgodose behovet av fler platser från 2023 och framåt.
- Det finns behov av att bygga ett korttidsboende i kommunen. Idag köps korttidsplatser utanför kommunen, vilket medför långa resor för anhöriga. Kommunen har beslutat att bygga ett korttidsboende med 20 platser på tomten Gingungagap. Överklaganden har medfört förseningar vilket har medfört att det antal korttidsplatser som beräknades vid projektets början har behöver justeras. Årsbehovet för 2020 beräknas till 20 platser, med hänsyn taget till antalet äldre förväntas öka de kommande åren föreslås att antalet korttidsplatser beräknas till 27 platser 2023.

Beräknad förändring av platsbehov inom vård- och omsorgsboende * 2019 års befolkningsprognos ej

tillgänglig vid tiden för denna sammanställning uppgifterna bygger på tidigare 2018 års prognos

Utveckling	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
65–79 år	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	-*	-*
80–84 år	2	2	3	4	5	3	2	-1	-1	-*	-*
85–89 år	-1	4	3	4	1	4	3	6	7	-*	-*
90 - w	7	1	2	0	3	3	8	5	5	-*	-*
65 år - äldre	8	7	8	8	9	9	13	10	11	-*	-*
Förändrat platsbehov jämfört med nuvarande antal	8	15	23	31	40	49	62	72	83	-*	-*

Kommentar: Antagandet är baserat på hur behovet har sett ut de senaste åren.

Seniorbostäder

Seniorbostäder är ingen biståndsbedömd insats men kan ändå ha betydelse för hur kommunerna i framtiden klarar av att hantera äldreomsorgen. Forskare inom äldreområdet spår att fler och fler äldre önskar bo i eget boende med stöd av hemtjänst och hemsjukvård. En god tillgång på lämpliga lägenheter för seniorboende möjliggör detta. Lämpliga seniorbostäder kännetecknas av god tillgänglighet, närhet till allmänna

kommunikationer, affärer och service. Det är ca 575 personer som anmält intresse för seniorbostad, vilket man kan göra från 70 års ålder. Nämnden har rätt att undanta ett begränsat antal pensionärsbostäder för användande vid särskilda behov.

Personer med funktionsnedsättning

Antal personer som är berättigade till LSS-insatser ökar sakta men kontinuerligt. Planeringen för denna målgrupp är mycket långsiktig och omsättningen relativt låg. När det saknas en plats i bostad med särskild service beläget i kommunen, har boende utanför kommunen erbjudits, sedan 2017-06-15 enligt Nordostkommunernas ramavtal. Flera av de som bor utanför kommunen vill hellre bo i kommunen. Kommande år är behovet av serviceboenden störst. Det finns även ett behov av ytterligare nybyggnationer för att tillgodose behoven av gruppboendestäder.

Serviceboendet Nora torg behöver ersättningslokaler och verksamheten beräknas kunna flytta in år 2021. Det är ett serviceboende som startade i februari 2016. Boendet består idag av sex lägenheter och en lägenhet med gemensamhetslokal och personalrum. Boendet har temporära ersättningslokaler på Danarövägen under en övergångsperiod eftersom fastigheten är under ombyggnad. Med anledning av det gradvis ökande behovet av servicelägenheter kommer 12 bostäder att köpas in i nyproduktionen som uppförs i Mörbylund dit verksamheten kommer att flytta år 2020/2021. Det måste fattas ett politiskt beslut om det slutgiltiga köpet av lägenheterna.

Gruppboendet Lyckovägen har lokaler som inte uppfyller myndighetskraven. Planering pågår för att bygga om en f.d. förskola till ny gruppboendestad år 2021.

Det finns behov av en gruppboendestad med sex lägenheter för personer med omfattande funktionsnedsättning. Planering pågår.

Socialpsykiatri och missbruk

Kommunens boendestöd för personer med psykisk funktionsnedsättning är integrerade i de två särskilda boendena, Vasavägen och Herrgårdsvägen. Boendestödet och korttidskontrakt/ordinärt boende utgör tillsammans en boendekedja. Detta möjliggör en flytt från särskilt boende till träningslägenheter (satellitlägenheter) med bibehållet stöd från särskilt boende. Den enskilde får då stöd från samma personalgrupp vid en eventuell flytt till eget boende/ordinärt boende.

Kommunen behöver verka för att inrätta försökslägenheter där hyresgästen efter en prövotid medges överta kontraktet samt att skapa förutsättningar avseende förtur till lägenheter för personer med psykisk funktionsnedsättning eller missbruksproblematik.

Nyanlända

Socialkontoret har gjort en prognos gällande behov av bostäder för nyanlända och andra bostadsbehövande. Behovet av nya bostäder är i stort sett tillgodosett vilket framgår av boendeplanstabellen på sidan tolv.

Den 1 mars i 2016 trädde en lagändring i kraft som innebär att en kommun är skyldig att efter anvisning ta emot nyanlända för bosättning i kommunen. Fördelningstalen för Danderyds kommun.

2016	128 nyanlända
2017	148 nyanlända
2018	139 nyanlända
2019	80 nyanlända
2020	72 nyanlända

Socialkontoret är i behov av försökslägenheter samt lägenheter för att anvisa förturer. Insatser som idag inte är tillgängliga.

Företag som hyr ut bostäder i kommunen har identifierats och ska bjudas in till dialog med målet att nå nya överenskommelser om lägenheter med bland annat korttidskontrakt till kommunens målgrupper.

Fördelningstalet för mottagning av nyanlända för 2019 är 80 personer och för 2020 är 72 personer. En prognos för bostadsbehovet dessa år resulterar i att behovet bedöms täckas av befintligt bostadsbestånd avseende lägenheter om 1 rok och det bedöms även föreligga en överkapacitet avseende små lägenheter. Det finns dock behov av större lägenheter såsom treor och fyror. Detta för att kunna ta emot större nyanlända flyktingfamiljer.

Ensamkommande barn

From 2018-06-01 har en ny lag trätt i kraft som innebär att alla nya placeringar av asylsökande ensamkommande barn måste ske inom den egna kommunen om inte en särskild överenskommelse finns med den kommunen där barnet ska placeras.

Migrationsverket anvisar ensamkommande barn enligt en modell där Danderyd får ta emot 3,55 promille av de ensamkommande barn som kommer till Sverige. Under 2019 anvisades 3 barn till Danderyd (2018 8st och 2017 15st). I dagsläget (2019-12-19) ansvarar kommunen för 35 ensamkommande barn i olika åldrar. I mitten av 2020 beräknas kommunen ansvara för cirka 20 barn om inga ytterligare anvisningar sker.

Barnen är placerade i huvudsak i Stockholms län och i olika boendeformer (HVB-boende, stödboende eller familjehem). En bedömning görs utifrån den unges behov vilken placeringsform som är den mest lämpliga. 3 ungdomar har beviljats en insats i form av boende i kommunens modulboenden kombinerat med kontakt med en stödperson. Det kan vara möjligt att ett sådant behov uppstår hos flera ungdomar. Danderyds kommun ansvarar för de ensamkommande ungdomarna till och med juni det år den unge fyller 20år. Efter det ansvarar den unge för att ordna för sin egna försörjning och boendesituation.

